

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	3064 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	3064
Назва ОП	Українська мова і література
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кондратенко Наталія Василівна, Федик Тамара Олександрівна, Кричун Людмила Петрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.04.2023 р. – 14.04.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Ukrainska_mova_i_literatura/Vidomosti_pro_samoociniuvannia.pdf
Програма візиту експертної групи	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Ukrainska_mova_i_literatura/Programa_vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Проведення освітньої діяльності в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди здійснюється за чітко виписаними критеріями, представленими в численних Положеннях, які є у відкритому доступі на сайті ЗВО. ОП - одна з ключових у ЗВО, оскільки, крім освітньої функції, виконує ще й просвітницьку, сприяючи формуванню української філологічної еліти в неоднорідній у лінгвістичному плані Слобожанщині, будучи саме тією компонентою, яка забезпечує в комплексі з іншими ОП реалізацію місії Університету. До розробки, реалізації та оновлення Програми реально залучено наукову спільноту краю та значну кількість роботодавців. Проектна група акумулює всі рекомендації й найменші проблемні питання з боку учасників освітнього процесу й інших зацікавлених сторін і продуктивно реагує на них. Укладачі Програми орієнтуються на сучасні виклики, а тому в ній передбачено ряд важливих для Харківщини й перспективних для України професій. Індивідуальна освітня траєкторія реалізується за доступним принципом, адже здобувачі мають окремий день у розкладі, коли читаються тільки вибіркові ОК. Практична підготовка за ОП здійснюється на базі декількох ЗВО, що сприяє розумінню здобувачами реалій майбутньої професійної діяльності й у комплексі з теоретичними курсами формує м'які навички. Потужний професорсько-викладацький склад групи забезпечення ОП, який імплементує в освітній процес численні власні наукові напрацювання та здобутки стажувань, котрий іде в ногу з часом, опановуючи й підтверджуючи як іншомовну компетентність, так і цифрову, є абсолютною перевагою цієї ОП, створює її перспективи й реалізує частину місії ЗВО. ЕГ також вразили суб'єкт-суб'єктні стосунки між викладачами та здобувачами, вибудовані на довірі та взаємоповазі, що сприяє розвитку в здобувачів мотивації успіху й впевненості в собі. МТБ ЗВО зазнала певних руйнувань, проте колектив ЗВО й ОП зокрема, доклали максимум зусиль, щоб перемістити в сховища значну частину матеріальних і технічних ресурсів, аби після перемоги поновити їх задля успішної реалізації освітніх планів. У ХНПУ ім. Г.С.Сковороди сформована культура якості ВО. Отже, якість ОП відповідає всім Критеріям оцінювання, перспективна й сучасна, а виявлені недоліки не є критичними й можуть бути виправленими в процесі її перегляду.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Харківська лінгвістична школа, що заклала традиції філологічної підготовки здобувачів ВО, є ідеологічним підґрунтям навчання сучасних магістрів за ОП. Проектна група адаптувала вимоги Стандарту з філології до мети та професійних потреб здобувачів освіти й рекомендацій зацікавлених сторін, і тому в ОП міститься широкий спектр загальних та фахових компетентностей, спрямованих на вивчення, дослідження та викладання української мови і літератури. Гарант і проектна група співпрацюють із ХГПА, що дає змогу об'єктивно оцінити рівень сформованості ПК випускника, який проходить практику на базі такого ЗВО. Правила прийому на ОП чіткі, зрозумілі та доступні; інформація про прийом на ОП, перелік вступних випробувань розміщені на сайті ЗВО; процедури проведення іспитів дозволяють об'єктивно оцінити рівень підготовки вступників і забезпечити їм рівні умови вступу. У ЗВО розроблено чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності та в неформальній освіті. На ОП використовуються додаткові активності, як-от: зустрічі з письменниками регіону, залучення здобувачів до волонтерської діяльності, що сприяє реалізації ПРН і розвитку Soft Skills. Викладачі щороку підвищують свій науково-педагогічний рівень (участь у конференціях, закордонні стажування, участь у закордонних конкурсах монографій), імплементуючи професійні здобутки в зміст ОК, методики їх вивчення, організацію освітнього процесу. Спілкування зі здобувачами як із членами однієї родини під гаслом "Мій факультет - моя родина", особливо на території, де війною зрушено ряд життєво необхідних цінностей, формує в студентів довіру до своїх старших колег та до їхніх методик роботи. На ОП працює 4-и викладачі, що мають сертифікат B2 з англійської мови, окремі модулі ОК11 викладаються англійською мовою. Форми контрольних заходів у межах ОК валідні, критерії оцінювання чіткі й зрозумілі. Питання доброчесності є одним із пріоритетних у ЗВО: здобувачі підписують Декларацію доброчесності й неухильно її дотримуються. У ЗВО з повагою та розумінням ставляться до проблем НПП та здобувачів, що виникли через повномасштабне вторгнення росії. Позитивні практики: 1) залучення до проектної групи роботодавців, представників органів студентського самоврядування, професіоналів, що дає змогу оперативно реагувати на зміни, викликані баченням самих стейкхолдерів чи суспільними викликами; 2) різнобічна освітня пропозиція, яка враховує можливість працевлаштування випускників; 3) визначення окремого дня тижня, коли викладаються тільки вибіркові дисципліни, що свідчить про забезпечення права здобувача на вільний вибір ОК; 4) розробка Положення про формування Soft Skills; 5) широкий діапазон матеріального та морального заохочення НПП, наприклад, преміювання в кінці року, "Викладацький Олімп" і численні факультетські номінації; 6) створення лабораторії лінгвістичних досліджень і застосування результатів безоплатної експертної діяльності НПП в освітньому процесі через ВК.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: У меті ОП не конкретизовано спрямування ОП на реалізацію місії ХНПУ імені Г.С.Сковороди. Проектна група не використовує напрацювання закордонних ОП філологічного спрямування. Пропуск двох ПРН, закріплених Стандартом зі спеціальності 035 Філологія, – ПРН 2 та ПРН 12. Перелік професій, за якими може бути працевлаштований випускник ОП, є надто широким, окремі професії не забезпечено відповідними ПРН, зокрема це стосується професії диктора, науковця та викладача середніх закладів освіти. Під час практики здобувачі проводять заняття в межах своїх наукових зацікавлень, що переважно зумовлює однобічну (тільки мовну чи тільки

літературну) підготовку. Не всі здобувачі обізнані з процедурами оскарження результатів оцінювання та вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО. Відсутність практик залучення студентів до різного виду активностей щодо оновлення ОП. Рекомендації: до кінця навчального року доповнити цілі ОП формулюванням, яке б відображало місію Університету; до кінця навчального року вивчити досвід зарубіжних славістичних ОП й доповнити модернізовану ОП їхніми кращими практиками; при оновленні ОП не пізніше наступного навчального року привести до повної відповідності ОП чинному Стандартові. під час наступного перегляду ОП звзвити перелік професій до тих, що реально забезпечені ПРН; з наступного навчального року активізувати міжнародну академічну мобільність не лише викладачів, а й здобувачів; по можливості в наступні навчальні роки залучати закордонних лекторів до освітнього процесу за ОП; упродовж навчального року провести заходи щодо ознайомлення здобувачів з процедурами оскарження результатів оцінювання та вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО; регулярно запрошувати здобувачів цієї ОП, починаючи з наступного чергового перегляду, на засідання щодо оновлення ОП; надалі запровадити практику постійного їхнього залучення до активних процесів щодо оновлення ОП; окремим викладачам групи забезпечення упродовж місяця бажано було б створити профіль в GOOGLE Академії.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми загалом корелюють із стратегічним вектором Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, а саме: з діяльністю, спрямованою на «якісну фундаментальну та професійну підготовку здобувачів» різних рівнів для формування особистості, «здатної до компетентної професійної діяльності у сфері освіти й науки» (с. 15 Стратегії розвитку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди на 2021-2025 рр. (<http://surl.li/yqky>)). Не зазначено в цілях, однак указано як особливість Програми її «зорієнтованість на сучасні наукові досягнення в галузі лінгвістики та літературознавства з метою їхнього практичного використання в роботі за фахом для поглиблення світоглядних засад державної належності та культурної ідентичності українців», що узгоджується з місією ХНПУ імені Г.С. Сковороди. На зустрічі з представниками адміністрації ЗВО було відзначено, що ОП виконує важливу й необхідну функцію для складного в мовному плані регіоні Харківщини – формує національно свідоме українське громадянське суспільство, а звідси впливає й затребуваність та перспективність ОП. Програма має всі підстави розвиватися й надалі, навіть незважаючи на те, що вона конкурує з аналогічною в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Важливим моментом і гордістю колективу ЗВО є науково-педагогічний склад кафедр факультету, з-поміж яких десять докторів філологічних наук, професорів, які забезпечують освітній процес і на цій програмі, що узгоджується з позиціонуванням Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди як «освітньо-наукового, інноваційного, методичного і культурно-освітнього центру», є фактором розвитку університету на найближчі роки і визначає місце ОП в системі різнобічної філологічної підготовки за, як було зазначено проректором з науково-педагогічної роботи на фінальному брифінгу, понад тридцятьма освітньо-професійними програмами.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

На факультеті, відповідно до чинного в ЗВО Положення про освітні програми (<http://surl.li/bjmct>), існує позитивна практика засідань проєктних груп, де розглядаються питання, пов'язані з удосконаленням освітніх програм. Така практика поширена й для спеціальності 035 Філологія, на якій функціонує магістерська програма Українська мова і література. Усі пропозиції й процеси обговорення ОП запроTOCOLьовані й представлені за лінком <http://surl.li/gjqic>. Опрацювавши протоколи таких засідань, ЕГ переконалася в системності підходів гаранта програми та проєктної групи до наповнення й удосконалення освітньої програми на всіх етапах її функціонування. Зокрема, відзначаємо детальне й усебічне опрацювання ОП 2021 року з метою оновлення ОП 2022 року з позицій наповнення ОК, їхнього змісту, обсягу, а також компетентностей і ПРН, що відображено в Пр. 3 від 02. 04 22 р. (<http://surl.li/gjuyl>). Порівнявши представлену на запит ОП 2021 року, а також поспілкувавшись із роботодавцями й рецензентами Програми, ЕГ підтверджує внесення змін й урахування пропозицій як щодо назв ОК, їхнього наповнення, так і стосовно загальних позицій Програми. Так, в оновленій ОП були враховані такі пропозиції: 1) щодо заміни неактуальних ОК Комунікативна лінгвістика та Культура наукової мови на ОК Методика і культура академічного письма (пропозиція О. Черемської); ОК Теоретична граматики на Актуальні проблеми українського мовознавства

(пропозиція рецензентів та анонімних стейкхолдерів); двох ОК Лінгводидактики вищої школи та Методики викладання літературознавчих дисциплін на Методику викладання української мови і літератури в закладах освіти (пропозиція зовнішніх стейкхолдерів); 2) щодо доповнення ОК Інноваційна педагогіка темами з методики викладання у вищій школі. До формування ОП й обговорення її змісту активно долучаються й роботодавці. Зокрема І. Богданова була ініціаторкою розширення практичної підготовки на програмі, надіславши таку пропозицію на корпоративну пошту ЗВО, про що було повідомлено на зустрічі з цією фокус-групою. Для роботодавців створено анкету, де вивчається питання якості підготовки випускників, проте питання пропозицій щодо змін чи оновлення ОП там не розглядається (<http://surl.li/geqfpe>). Водночас роботодавці на зустрічі з ними наголосили на активній співпраці з проектною групою, що, зокрема, відобразилося на участі в методичному семінарі «Розвиток критичного мислення» (Н. Демченко, одна із рецензенток ОП). До оновлення ОП залучаються й здобувачі, про що було зазначено на зустрічі з представниками органів студентського самоврядування. Голова студради факультету української філології є членом проектної групи, він особисто переглядає й візує всі ОП та робочі програми ОК, орієнтується в питаннях формування індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачі цієї ОП на зустрічі підтвердили наявність і добровільність анкетувань, які проводяться на факультеті й стосуються якості викладання на ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ упевнилася, що цілі та програмні результати ОП визначаються, виходячи з тенденцій розвитку спеціальності та галузевого контексту. Зокрема, група забезпечення ОП відзначила тяглість традицій Харківської лінгвістичної школи, які успішно втілюються у філологічну освіту магістрів. Зустріч з НПП також дала змогу ЕГ переконатися в обсязі роботи, який здійснює група забезпечення ОП задля формування у здобувачів готовності бути в темі сучасних досліджень у сфері мовно-літературної освіти й підготовки до викладацької діяльності. Це проявляється насамперед у застосуванні результатів стажувань та підвищення кваліфікації викладачів: О. Башкір, опанувавши курс «Цифрові інструменти Google», доповнила зміст ОК 1 темами про функцію чат-ботів в освітньому процесі, практикує на телеграм-каналі «Спільні крила» опанування мови едмондзі, працює на платформі Trello, де здобувачі вивчають можливості організації кооперативного й дистанційного навчання; О. Олексієнко і Н. Щербакова стажувалися з проблем освітніх викликів під час війни; один з напрямків цього стажування було втілено в методсемінарі «Розвиваймо критичне мислення»; О. Халіман стажувалася з питань корпусної лінгвістики й застосовує набуті компетентності при викладанні ОК 6, зокрема через вивчення функціонування окремих мовних одиниць в певному часовому проміжку; Н. Левченко використовує свій досвід, набутий у співпраці із закордонними колегами, при викладанні тем ОК 10, поєднуючи події, давньої української літератури із сучасними воєнними в Україні; Г. Хоменко мала стипендію в м. Регенсбург (Німеччина), що відобразилося на оновленні ОК 11, зокрема на використанні альтернативних методик. На Програмі враховують і вимоги сучасного ринку праці. Так, наразі в регіоні існує потреба у фахівцях, здатних проводити лінгвістичні експертизи, тому НПП не тільки запропонували для здобувачів вибірковий блок, пов'язаний з цим питанням, а й активно втілюють елементи лінгвістичної експертизи в основних курсах. Зокрема, Н. Піддубна, будучи експерткою в НДІ імені Бокаріуса, застосовує елементи визначення достовірності та вірогідності тексту при викладанні ОК 8; за словами завідувачки кафедри української мови Н. Щербакової, на факультеті створено лабораторію лінгвістичних експертиз, у якій здобувачі можуть проводити такого типу дослідження. Урахування регіонального контексту ЕГ простежила насамперед у змісті ОК 10. На зустрічі з НПП Н. Левченко зазначила про введення до ОК 10 результатів форуму «Музеї мовчать», також було організовано зустріч із сучасним військовим журналістом Л. Логвиненком, після чого на прохання студентів окремі його твори було введено до програми курсу. При укладанні ОП проектна група опрацювала ряд вітчизняних програм за спеціальністю 035, результатом чого було введення до ОП ОК 13. Зв'язок з іноземними освітніми програмами простежується переважно на рівні закордонних стажувань НПП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Для спеціальності 035 Філологія Українська мова і література розроблено Стандарт ВО. Загалом в ОП враховано позиції чинного Стандарту з Філології, хоча проектна група, користуючись університетським Положенням про освітню програму (<http://surl.li/bjmct>), трансформувала сформульовані в термінах результати навчання, репрезентувавши в них зміст тих освітніх компонентів, які забезпечують реалізацію Програми. Так, ПРН 1 Стандарту представлено в ПРН 2 Програми, ПРН 2 – у ПРН 11 та ПРН 12; ПРН 3 – у ПРН 2; ПРН 4 – у ПРН 7; ПРН 5 – у ПРН 17; ПРН 6 – у ПРН 1 та ПРН 5; ПРН 8 виявляється в ПРН 3; ПРН 9 – у ПРН 4 та ПРН 6; ПРН 10 – у ПРН 4, ПРН 9 та ПРН 18; ПРН 11 – оприявлено в ПРН 6, ПРН 9 та ПРН 10; ПРН 13 – у ПРН 11, ПРН 15 та ПРН 16; ПРН 14 – у ПРН 12; ПРН 15 – у ПРН 4, ПРН 10 та ПРН 11; ПРН 16 – у ПРН 7, а ПРН 17 – у ПРН 2, ПРН 14 та ПРН 19. На думку ЕГ, в ОП не відображено позицію ПРН 12 «Дотримуватися правил академічної доброчесності», хоча на зустрічах і з академічним персоналом, і зі здобувачами було озвучено й підтверджено політику ЗВО щодо академічної доброчесності. Не зовсім відображено в ОП й ПРН 2 Стандарту, який стосується іноземної мови, а саме: «Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації писемної та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного та наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами». Разом з тим, на ОП

є ОК, на яких, відповідно до РПД, декілька модулів викладаються іноземною мовою (ОК Теорія літератури - Табл. 2 ВСО), та й ОК Іноземна мова, хоча в жодному з них не відображено ПРН 2 Стандарту.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною ОП, безперечно, є її підґрунтя – Харківська лінгвістична школа, що заклала традиції глибокої філологічної підготовки здобувачів вищої освіти. Окрім цього, Програма виконує важливу просвітницько-державотворчу функцію в неоднорідному в мовному плані регіоні. Позитивною практикою в ЗВО є залучення до проектної групи роботодавців, представників органів студентського самоврядування, професіоналів, що дає змогу оперативно реагувати на зміни, викликані баченням самих стейкхолдерів чи суспільними викликами. Важливим фактором удосконалення програми є постійне оновлення змісту ОК й методик їх викладання на основі досвіду, здобутого під час підвищення кваліфікації викладачами, високої публікаційної активності НПП, їхніх навичок у викладанні англійською мовою, зокрема теоретичного літературного ОК Харків, попри руйнації, нанесені росією, був і залишиться містом науки, видавництва і експертних закладів, а отже, відзначаємо ще одну позитивну практику ОП – така освітня пропозиція, яка враховує можливості різнобічного працевлаштування випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1) У меті ОП не конкретизовано спрямування Програми на реалізацію місії ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Але оскільки значна частина ОК, як і особливість ОП передбачає формування національно свідомого громадянина й патріота України, що узгоджується з місією ХНПУ імені Г.С. Сковороди, тож рекомендуємо до кінця навчального року доповнити цілі ОП формулюванням, яке б відображало загальну стратегічну лінію діяльності закладу вищої освіти. 2) Проектна група не використовує напрацювання закордонних ОП філологічного спрямування. Рекомендуємо до кінця навчального року вивчити досвід зарубіжних славистичних ОП й доповнити модернізовану ОП їхніми кращими практиками. 3) Не враховано два ПРН, визначені Стандартом зі спеціальності 035 Філологія, – ПРН 2 та ПРН 12. Рекомендуємо при оновленні ОП не пізніше наступного навчального року привести до повної відповідності ОП чинному Стандарту.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ дійшла висновку про повну відповідність ОП за підкритерієм 1.2, оскільки цілі Програми, її ПРН є консолідованим баченням проектної групи та групи забезпечення, вони ґрунтуються на позиціях і потребах стейкхолдерів. Часткова неузгодженість мети ОП зі Стратегією ЗВО (Підкритерій 1.1) є лише технічним недоглядом, адже позиції, що регламентують реалізацію місії ХНПУ імені Г. С. Сковороди, виписані в особливостях ОП. Програма також більшою мірою відповідає Підкритерієві 1.3, оскільки враховує ринок праці Харківської області, галузевий та регіональний контексти, створюючи разом з вітчизняними аналогічними програми загальне розуміння основ підготовки філолога для українського ЗО, хоча дещо хибує на кореляцію із закордонними освітніми програми філологічного спрямування. За Підкритерієм 1.4 ОП має часткову невідповідність, оскільки в ній не представлено повною мірою два ПРН - ПРН 2 і ПРН 12.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП Українська мова і література (<http://surl.li/gkdl5>) 2022 р. становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Стандарту для освітніх програм, та охоплює 67 кредитів обов'язкових ОК і 23 кредити вибіркового ОК (25,6 % від загальної кількості кредитів). Вибірковість реалізується за принципом вибору із загальноуніверситетського каталогу ОК. Обсяг ОП та окремих обов'язкових і вибіркового ОК відповідає чинним вимогам законодавства щодо навчального навантаження другого рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія та відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» й обсягу кредитів ЄКТС, зазначених у Стандарті

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП загалом має чітку структуру, ОК становлять логічну взаємопов'язану систему, яка сукупно формує компетентності, потрібні для розв'язання складних спеціалізованих завдань у галузі філології, зокрема української мови і літератури. Обов'язкові компоненти охоплюють 13 дисциплін, загальним обсягом 50,5 кредитів ЄКТС. Серед обов'язкових ОК представлено дві групи – ОК загальної і ОК професійної підготовки. До першої належать ОК 1-4, до другої – ОК 5-13. Структурно-логічна схема повною мірою віддзеркалює наявність внутрішніх зв'язків між ОК, зокрема ОК загальної підготовки охоплюють філософську, психологічну та педагогічну підготовку, а також підготовку з іноземної мови. ОК професійної підготовки скеровані на лінгвістичну (ОК 5 Загальне мовознавство та історія лінгвістичних учень; ОК 6 Актуальні проблеми українського мовознавства; ОК 7 Лінгвістичний аналіз тексту; ОК 10 Українська літературна мова в діахронії) та на літературознавчу підготовку (ОК 9 Актуальні проблеми вивчення історії української літератури; ОК 11 Теорія літератури; ОК 12 Реінтерпретація історії української літератури). Змістове наповнення ОК є новаторським і поглиблює опанування філологічних компетентностей саме на магістерському рівні. Також у частині професійно орієнтованих ОК представлено ОК 8 Методика викладання української мови і літератури в закладах освіти і ОК 13 Методика і культура академічного письма, що забезпечують компетентності педагогічного скерування. Вибіркові компоненти становлять 23 кредити й представлені в каталозі на сайті ЗВО у формі силабусів (<http://surl.li/gkdmc>). Загалом представлено 27 ВК. Також до структурно-логічної схеми входить практична підготовка і підготовка та захист кваліфікаційної роботи.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП зорієнтований на предметну галузь спеціальності 035 Філологія. Зокрема простежуємо кореляцію освітніх компонентів з визначеними в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України №871 від 20.06.2019 р.) об'єктами вивчення та професійної діяльності магістра філології. ОП Українська мова і література органічно поєднує лінгвістичний і літературознавчий компоненти у змісті. ОК лінгвістичного скерування (ОК 5, 6, 7) ґрунтуються на новітніх підходах до вивчення мовознавства та охоплюють 12 кредитів ЄКТС. ОК літературознавчого скерування (ОК 9, 10, 11, 12) орієнтовані на реінтерпретацію літературознавчих питань та охоплюють 16,5 кредитів ЄКТС. Дисципліни педагогічно-методичного скерування, що забезпечують ПРН викладацького змісту, представлені ОК 1, 2, 8, 13 та охоплюють 16 кредитів ЄКТС. ПРН, що регламентує володіння іноземною мовою, забезпечено ОК 3. РНП дисциплін засвідчують вагоме підґрунтя бібліографічного характеру, як-от: праці провідних фахівців, які викладають на ОП, – К. Голобородька, О. Олексенко, Т. Осипової, О. Халіман, Н. Піддубної та ін. Освітні компоненти ОП забезпечують набуття здобувачами здатності навчання та дослідження української мови і літератури, ознайомлення із системою базових лінгвістичних і літературознавчих категорій, теорій і концепцій, опанування психолого-педагогічного блоку дисциплін, що дозволяє досягти високого рівня у вивченні української мови та літератури. Отже, можемо стверджувати про відповідність змісту ОП предметній галузі спеціальності 035 Філологія, зокрема спеціалізації 035.01 Українська мова і література.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування студентами індивідуальної освітньої траєкторії регулюється Положенням про порядок та умови обрання навчальних дисциплін з циклу вільного вибору здобувачами ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/ekzsk>). Перелік оновлюється щорічно, що підтвердили здобувачі під час зустрічі з ЕГ. Згідно з Положенням, здобувач реалізує право на вибір, починаючи з 1-го семестру (п. 1.6.), обираючи 1-н ВК з циклу загальної підготовки обсягом 3 кредити ЄКТС та ВК з циклу професійної підготовки у 1, 2, 3 семестрах обсягом 20 кредитів ЄКТС (п. 2.1.). Положення регулює й процедуру обрання ВК, що здійснюється дистанційно, через заповнення Google-форм на вебсайті центру (<http://smc.hnpu.edu.ua/>) до 5 вересня у 1 семестрі навчання). Інформація про перелік ВК представлена на сайті Центру забезпечення якості освіти (<http://surl.li/agdyz>), а про силабуси ВК – на сайті Українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка (<http://surl.li/gkdmp>). Крім того, у ЗВО передбачено індивідуальні графіки навчання згідно з п. 5.4.2. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/vhel>) для різних категорій здобувачів, що можуть бути подовжені більше ніж на один семестр за умови виконання всіх вимог, що було підтверджено здобувачами під час зустрічей з ЕГ. Проведення занять у ЗВО за ВК здійснюється в окремі, спеціально відведені для цього дні, що уможливило реальний вибір з усього каталогу ВК і відвідування занять не лише в межах ОП чи факультету, а й усього університету. Ця практика є вдалою, оскільки спрощує створення розкладу для здобувачів і сприяє академічній свободі. Під час спілкування зі

стейкхолдерами було зазначено (Г.Булгакова – редакторка видавництва «Ранок», О. Рибка – заст. редактора видавництва «Віват», В.Фесюнін – начальник лабораторії ННЦІСЕ імені М. С. Бокаріуса), що потрібно впровадити ВК з лінгвістичної експертизи та редакторсько-видавничої діяльності. Такі ВК вже є в каталозі, хоч і не були обрані здобувачами поточного навчального року.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка на ОП регламентована Положенням про проведення практик здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди (<http://surl.li/bjklpl>). До обов'язкових ОК належать дисципліни практичної підготовки: «Науково-педагогічна практика в закладах вищої освіти» у 2 семестрі (6 кредитів ЄКТС) і «Науково-дослідна практика» у 3 семестрі (4,5 кредити ЄКТС). Під час роботи ЕГ здобувачі денної і заочної форм навчання саме проходили науково-педагогічну практику в Харківській гуманітарно-педагогічній академії. На зустрічі з ЕГ здобувачі (О.Головка, І.Ломоносова) зазначили, що знайомляться з освітнім процесом у цьому ЗВО та готуються до проведення навчальних занять у межах своїх наукових зацікавлень, зокрема проблематики кваліфікаційної роботи (наприклад, під час спілкування було зазначено, що проведення занять за темою «Фразеологія сучасної української мови» підготовлено здобувачем, який пише наукову роботу з фразеології). Ініціатором проходження практики саме в цьому ЗВО стала зовнішній стейкхолдер – колишня випускниця ОП Н. Демченко. У попередні навчальні роки здобувачі проходили практику на базі свого факультету, натомість у 2023 році дистанційно знайомляться з роботою колег іншого ЗВО, відвідують заняття усіх керівників практики, готують документацію та проводять лекційні, семінарські заняття й організують виховний захід. Під час зустрічі з ЕГ завідувачка відділу практик Г.Кабанська зазначила, що в разі працевлаштування здобувача за фахом, зокрема це стосується здобувачів заочної форми навчання, місцем практики може бути визначений той ЗВО, де працює студент.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У ЗВО набуття здобувачами соціальних навичок регулюється окремим Положенням про формування Soft Skills в учасників освітнього процесу Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<http://surl.li/bjley>), згідно з яким основна ідея концепції формування soft skills – це створення так званого «емоційного інтелекту» у здобувачів, здатних не тільки засвоювати професійні компетентності, а й формувати їх (п. 2.3.). Аналіз ОП і онлайн-зустрічі з викладачами, випускниками та здобувачами виявив, що формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти, які відповідають заявленій меті та завданням, передбачено загалом змістовим наповненням нормативних ОК ОП. Підготовка здобувачів здійснюється під час вивчення окремих ОК з метою набуття важливих соціальних навичок майбутніх викладачів української мови та літератури, а саме: зовнішні стейкхолдери під час зустрічей з ЕГ зазначили важливість формування soft skills (Н. Ушакова) для майбутніх викладачів української мови і літератури. Н.Башкірова, яка долучилася до роботи з ОП як рецензент і роботодавець, відзначила високий рівень володіння соціальними навичками у випускників ОП, котрі працюють після закінчення ОП в іншому ЗВО і викладають українську мову іноземцям (О.Ткаченко, К.Вакуленко, О.Качинський).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт з 035 Філологія відсутній, в ОП враховано Національний класифікатор України: Класифікатор професій (ДК 003:2010, зі Зміною № 10 від 25.10.2021), згідно з яким і визначено професійну кваліфікацією магістра філології. ОП визначає перелік майбутніх професій випускників, серед яких 2444.1 Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади); 2444.1 Науковий співробітник-консультант (філологія, лінгвістика та переклади), проте виокремлені професії потребують ґрунтовної наукової підготовки, характерної для ОНП, а не ОП, зокрема в галузі перекладознавства, що позначилося на переліку ПРН, не орієнтованих на перекладацьку діяльність. Професія 3472 Диктор потребує ПРН для досягнення результатів, не зазначених в ОП. ОП повною мірою дозволяє досягти результатів за професіями 2444.1 Філолог-дослідник (ПРН 4, 6, 7); 2444.2 Лінгвіст (ПРН 5, 8, 11, 12); 2444.2 Філолог (ПРН 4, 6, 7, 10); 2444.2 Редактор-перекладач; 2451.1 Літературознавець (ПРН 9, 10); 2451.2 Літературний співробітник (ПРН 9); 2310 Викладач закладів вищої освіти (ПРН 13, 19); 2320 Викладач закладів загальної середньої освіти (ПРН 13, 19); 2321 Викладач закладів професійної (професійно-технічної освіти) (ПРН 13, 19); 2322 Викладач закладів фахової передвищої освіти (ПРН 13); 2359.2 Лектор; 4143 Коректор (коригування текстів) (ПРН 12). Крім того, ОП переважно орієнтована на викладання української мови і літератури в ЗВО, а не в закладах середньої, професійної та фахової передвищої освіти, що підтверджує зміст практичної підготовки і РНП дисциплін (ОК 8 Методика викладання української мови і літератури в закладах вищої освіти).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Організація навчання за цією ОП відбувається згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/vhel>). Аналіз ОП, НП та РНП навчальних дисциплін засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів загалом дозволяє досягти цілей. Середня кількість навч. занять упродовж тижня коливається від 15 до 20 год (1 семестр), 20 годин (2 семестр), 15 годин (3 семестр), але не перевищує 20 акад. год., кількість кредитів ЄКТС варіюється від 28 до 32 на семестр. Навчальний рік складається з двох семестрів (1-го – 10–15 тижнів та 2-го – 15 тижнів). Обсяг ОК (чи його частини, що вивчається протягом семестру) становить від 3 (ОК 2, 3, 4, 8, 9, 12) до 5,5 кредитів ЄКТС (ОК 10). Усі ОК сукупно становлять 23 кредити ЄКТС. Самостійна й аудиторна роботи передбачені у співвідношенні 67% / 33%. Аудиторні години розподілені між лекційними й практичними заняттями за потребами викладання й змістом дисципліни. Усі ОК мають 3 кредити ЄКТС і більше. У результаті спілкування з НПП та студентами, які навчаються на ОП, було з'ясовано, що в умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну навчання здійснюється за допомогою дистанційних технологій, що відзначено в РНП дисциплін. Обсяг ОП та окремих ОК є реалістичним і загалом дозволяє досягти ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою ОП не передбачає.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: 1. Зміст ОП «Українська мова і література» має чітку структуру: охоплює лінгвістичний, літературознавчий і психолого-педагогічний компоненти, що у взаємозв'язку забезпечують реалізацію спеціалізованих завдань у галузі української філології. Освітні компоненти ОП скеровані на досягнення комплексу ПРН, визначених відповідно до якісно і кількісно розширеного (порівняно зі Стандартом) переліку загальних і фахових компетентностей у галузях вивчення, дослідження та викладання української мови та літератури. 2. Вибірковість має фактичну реалізацію через вибір дисциплін загальної і професійної підготовки в щорічно оновлюваному каталозі на сайті ЗВО. Формування розкладу занять з виокремленими днями для ОК уможливорює вибір не лише в межах ОП одного факультету. Вибір здійснюється через Google-форми та передбачає реалізацію індивідуального графіку навчання. 3. Практична підготовка здійснюється в ЗВО-партнері та орієнтована на реалізацію компетентностей дидактично-філологічного характеру з урахуванням наукових інтересів здобувачів, зокрема проблематики кваліфікаційної та наукової роботи. Позитивні практики: 1. У ЗВО формується розклад навчальних занять за таким принципом, щоб вибіркові дисципліни в усіх здобувачів ОП були у визначені дні. Така практика є загальноуніверситетською й забезпечує безперешкодну фактичну реалізацію вибірковості, оскільки не потребує підлаштування здобувачів під розклад інших ОП у разі вибору відповідної ОК. 2. На ОП з 2022 року здійснюється практична підготовка здобувачів не лише в ХНПУ імені Г. С. Сковороди, а й в інших ЗВО, зокрема в Кошарському закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», що забезпечує максимальну об'єктивність оцінювання та наближення до реальних умов роботи. 3. У ЗВО наявне окреме Положення про формування Soft Skills в учасників освітнього процесу Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Перелік професій, за якими може бути працевлаштований випускник ОП, є надто широким, окремі професії не забезпечено відповідними ПРН, зокрема це стосується професії диктора, науковця і викладача середніх закладів освіти. 2. У контексті науково-педагогічної практичної підготовки здобувачі фактично проводять заняття в межах власних наукових зацікавлень, що переважно зумовлює лише підготовку і проведення занять або з української мови, або з української літератури. Рекомендації: 1. Під час наступного перегляду ОП звзвити перелік професій до тих, що реально забезпечені ПРН. 2. З наступного навчального року в межах ОК «Науково-педагогічна практика в закладах вищої освіти» рекомендуємо забезпечити проведення навчальних і залікових занять і з української мови, і з української літератури.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Взаємопов'язаність ОК цілком аргументована і зумовлена поставленими завданнями, послідовно реалізовано принцип взаємозв'язку ОК, практичної підготовки і державної атестації. Наукові здобутки НПП впроваджено в робочих програмах дисциплін, що ґрунтуються на новітніх науково-методологічних засадах і відповідають сучасним вимогам до освітньої діяльності. Оновлення ОП і РПН здійснюється регулярно, що відповідає чинним вимогам і працює на вдосконалення підготовки здобувачів за ОП. Підкритерії 2.1–2.4, 2.6, 2.8–2.9. повною мірою відповідають вимогам. Підкритерій 2.5. відповідає вимогам частково, зокрема в частині фактичного досягнення під час практичної підготовки всіх ПРН. Підкритерій 2.7. частково не відповідає вимогам щодо відповідності визначеної професійної кваліфікації компетентностям і ПРН. Структура і зміст ОП Українська мова і література відповідають вимогам законодавства та предметній галузі спеціальності 035 Філологія, в ОП представлена логічна система освітніх компонентів, які загалом дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, тому можемо зробити висновок про загальну відповідність ОП вимогам Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання на ОП Українська мова і література розроблені з дотриманням вимог законодавства, визначені в Правилах прийому до ХНПУ імені Г.С.Сковороди у 2022 р. і розміщені за лінком <http://surl.li/gifvk>. На навчання на ОП можуть вступати абітурієнти, які мають ОС бакалавра, магістра або ОКР спеціаліста незалежно від спеціальності, здобутої за попереднім освітнім рівнем. Випадки вступу на ОП випускників інших ОП зафіксовано насамперед у межах 035 Філологія (О.Хомякова має першу освіту – російська мова та література), а також інших ОП (випускниця ОП О.Саніна за першою освітою є юристкою). Спількування зі здобувачами засвідчило, що на ОП переважно навчаються особи, які закінчили ОС бакалавра за спеціальністю 035 Філологія. Вступний іспит з української філології передбачає відповідь здобувача на два теоретичних питання: 1) з одного з розділів української мови; 2) з історії української літератури та одне питання практичного характеру – мовний або літературний аналіз тексту чи його елементів. Зміст програми та критерії оцінювання фахового вступного випробування за посиланням: <http://surl.li/gkedg>. Програма щорічно оновлюється. Правила прийому й вимоги до вступників є зрозумілими й прозорими, що забезпечує рівні права для всіх вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Під час спілкування з ЕГ заступниця відповідального секретаря приймальної комісії Н.Нестеренко зазначила, що програми вступних випробувань розміщуються на сайті ЗВО за 3 місяці до початку вступної кампанії. У 2002 році вступ на другий (магістерський) рівень здійснювався у вересні, що зумовило оприлюднення програм у червні. Вступне фахове випробування на ОП проходило виключно в дистанційній формі та передбачало усні відповіді на три питання: питання з мовознавства, питання з літературознавства та практичне завдання (мова або література). Для випускників бакалаврату, які вступали до магістратури, у 2002 році (для регіону, де розташований ЗВО), було передбачено Правилами прийому вступ без вступного фахового випробування, що зумовило невелику кількість вступників, які склали іспит. Іспит, що мав характер бесіди, записувався; запис зберігається в приймальній комісії.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими та зрозумілими, регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/vhel>) і Порядком реалізації права на академічну мобільність (<http://surl.li/ekzub>). Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Отримані внаслідок академічної мобільності кредити за ЄКТС, компетентності або навчальні результати без кредитів ЄКТС визнаються ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Практик визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, на ОП наразі не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, отриманих у неформальній / інформальній освіті (<http://surl.li/ecfdp>) регулює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та відповідає «Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у вищій та фаховій передвищій освіті», (наказ МОН № 130 від 8.02.2022 р. <http://surl.li/bpllg>). Відповідно по п. 2.4. Положення загальний обсяг (у кредитах ЄКТС) зарахованих освітніх компонентів, що здобуто шляхом неформальної та/або інформальної освіти, не повинен перевищувати 25% від загальної кількості кредитів ОП. У Положенні чітко визначено умови і правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Випадків звернення щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОП не зафіксовано. Проте здобувачі заочної форми навчання під час спілкування з ЕГ зазначили, що дізналися про таку можливість і хотіли б подати свої результати на визнання за неформальною освітою.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: 1. Правила прийому на ОП Українська мова і література чіткі, зрозумілі та доступні для потенційних вступників. Інформація про правила прийому на освітню програму розміщена на сайті ЗВО. 2. Вступні випробування організовані з дотриманням вимог законодавства. Програми випробувань та визначені процедури їх проведення дозволяють об'єктивно оцінити рівень підготовки вступників і забезпечити їм рівні умови вступу. 3. В ХНПУ імені Григорія Сковороди розроблено чіткі правила визнання результатів навчання, отримані в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, та результати навчання, отримані в неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабка сторона: неврахування звернень здобувачів щодо зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Рекомендація: реалізувати на практиці до кінця навчального року визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відповідно до наявних звернень студентів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та відповідають вимогам законодавства до прийому на навчання здобувачів. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Підкритерії 3.1.–3.3 відповідають вимогам повною мірою, підкритерій 3.4. відповідає вимогам частково, зокрема в частині незарахування результатів неформальної освіти здобувачів. Доходимо висновку про загалом відповідність ОП Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

На ОП навчання та викладання здійснюється відповідно до вимог студентоцентрованого підходу й принципів академічної свободи. Робочі програми дозволяють простежити взаємозв'язок між теоретичним навчанням та практичною діяльністю, відображають узгодження очікуваних результатів навчання з ПРН, формами та методами навчання, що регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/vhel>). Під час освітнього процесу за ОП використовуються як традиційні, так і інноваційні методи та підходи (лекція, практичне заняття, дискусія, тестування та інші). На зустрічах ЕГ з фокус-групою здобувачів з'ясовано, що здобувачі вищої освіти справді

впливають на добір навчального матеріалу, тематику індивідуальних та групових завдань. О.Головка, здобувачка заочної форми, зазначила, що зверталася щодо визнання результатів неформальної освіти, на що отримала позитивну відповідь. Ініціатива щодо перегляду ОП і збільшення часу на підготовку до написання кваліфікаційної роботи та практичну підготовку в 3 семестрі була внесена представниками самоврядування, що підтвердив Є.Бондаренко. РНП візує та переглядає голова студентського самоврядування Є.Бондаренко, який підтвердив, що ґрунтовно аналізує зміст кожної програми і вносить пропозиції щодо покращення РНП. Позитивно є практика коригування змісту ОК відповідно до сучасних викликів: Н.Левченко зазначила, що після зустрічі студентів з харківським письменником Леонідом Логвиненком студенти запропонували ввести аналіз його творів до програми, що й було зроблено. В умовах карантину та воєнного стану викладачами застосовуються різні платформи (Moodle, Google Meet, Zoom). Основним інструментом в освітньому процесі ЗВО є Moodle, але викладачі О.Башкір, Н.Щербакова, О.Халіман, Г.Хоменко, М.Триняк також активно залучають інші цифрові інструменти Google, навички роботи з якими здобували під час відповідного стажування. Усі платформи забезпечують реалізацію принципів академічної свободи, а їх використання є прозорим і доступним. В ЗВО проводиться опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освіти (інформацію підтвердили студенти під час зустрічі з фокус-групою), результати якого представлено у відкритому доступі (<http://surl.li/gkegs>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час роботи з документацією, що завантажена в електронний кабінет НА, зустрічей із академічним персоналом і здобувачами вищої освіти з'ясовано, що інформація щодо мети вивчення ОК, очікуваних результатів навчання, форм оцінювання різних видів робіт, структури ОК (теми лекцій, семінарських занять, самостійної роботи), інформаційних ресурсів відображена в РНП. Здобувач може ознайомитися з РНП на сайті факультету (<http://surl.li/gkdmp>). Інформація про вибіркові компоненти у формі силабусів та презентацій доступна на сайті Центру забезпечення якості освіти (<http://surl.li/cfmmd>), де щороку оновлюється. У процесі спілкування з фокус-групою здобувачів було підтверджено, що потрібну інформацію вони дізнаються на сайтах університету та факультету, на платформах, які використовують викладачі під час навчання, а також на перших заняттях. У Moodle завантажено навчально-методичні комплекси з кожної ОК, що було продемонстровано під час огляду МТБ.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У межах ОП відбувається імплементація наукового компоненту в освітній процес. Поєднанню навчання та дослідження сприяють ОК 1, 6, 9, 13. За Положенням про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього рівня «бакалавр і «магістр» (<http://surl.li/ahuom>), апробація магістерської роботи передбачає 2-і наукові публікації, що підтвердили здобувачі та випускники під час зустрічей з ЕГ. Здобувачі В.Буслова і Ю.Шевчук уже мають по одній опублікованій статті та брали участь у науковій конференції. Тематика кваліфікаційних робіт відповідає змісту ОП. На базі кафедри української мови імені Л.А.Лисиченко багато років існує фаховий збірник категорії Б з філологічних наук «Лінгвістичні дослідження», де мають можливість публікуватися викладачі та магістранти. У ЗВО функціонує аспірантура за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізовані вчені ради із захисту докторів філософії, що забезпечило можливість випускникам ОП минулих років (Р.Міняйло, К.Вакуленко, Т.Ковальова, О.Калашникова) здобути відповідні наукові ступені.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі, які працюють на ОП, регулярно оновлюють зміст ОК, що регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/vhel>). Відомості про самооцінювання, спілкування з викладачами дозволили встановити, що НПП активно займаються науковими дослідженнями, беруть участь у науково-практичних конференціях різного рівня, публікують результати своїх досліджень у фахових зарубіжних і вітчизняних виданнях, монографіях. Ця діяльність знаходить своє відображення в оновленні змісту ОК, застосуванні сучасних філологічних практик. На базі факультету створено лабораторію лінгвістичних експертиз (керівник К.Голобородько), у якій працюють Т.Осіпова і Н.Піддубна. НПП проводять лінгвістичні експертизи для СБУ і поліції, а результати цієї діяльності впроваджують в освітній процес через формування ВК з лінгвістичної експертизи. Результати закордонного стажування О.Халіман і Л.Гармаш (Польща), М.Триняк (Болгарія), Г.Хоменко (Німеччина) впроваджують в освітній процес, зокрема Г.Хоменко використовує альтернативні методик літературознавчого аналізу, зокрема постколоніальний аналіз.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО здійснює послідовну політику щодо інтернаціоналізації і має стратегію інтернаціоналізації, що визначено відповідним документом (<http://surl.li/vhev>) та регламентується Порядком реалізації права на академічну мобільність (<http://surl.li/ekzub>). Укладено договори про співпрацю з низкою міжнародних партнерів (<http://surl.li/eqdnh>). Викладачі Т.Осіпова, Н.Піддубна та О.Халіман підтримують активні наукові зв'язки з Познанським університетом (Польща), беручи участь у конференціях і видавничій діяльності та впроваджуючи отримані результати в освітній процес (ОК 5, 6, 7). Унаслідок такої співпраці було підготовлено посібник з української мови як іноземної, а саме цей напрям було акцентовано як актуальний під час зустрічі ЕГ з випускниками. Зокрема, Н.Ушакова зазначила потребу у введенні такого ОК на ОП. Позитивною практикою є те, що викладачі, які тимчасово перебувають за кордоном під час війни, знаходять можливості пройти там зарубіжне стажування й відзвітувати.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною є використання під час навчання й викладання різноманітних форм, що сприяють досягненню ПРН (зустрічі з письменниками регіону та впровадження вивчення їхньої творчості в освітній процес, залучення здобувачів до волонтерської діяльності). Здобувачі вищої освіти мають власні наукові здобутки, зокрема наукові статті за темою кваліфікаційної роботи. Викладачі імплементують власні наукові здобутки в освітній процес (розширення РПН на підставі результатів численних наукових стажувань викладачів і наукового обміну із зарубіжними ЗВО), що сприяє оновленню змісту ОК. НПП відкриті до комунікації зі здобувачами, ураховують їхнє бачення (змінюють зміст ОК відповідно до результатів обговорення та опитувань здобувачів). Позитивні практики: 1. Проходження НПП, які тимчасово перебувають за кордоном, міжнародних стажувань. 2. Апробація здобувачами наукових досягнень в межах теми кваліфікаційної роботи в кількості 2-х наукових публікацій. 3. Створення лабораторії лінгвістичних досліджень і застосування результатів безоплатної експертної діяльності НПП в освітньому процесі через ВК.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Потребує посилення інтернаціоналізації діяльності за ОП. Рекомендуємо з наступного навчального року залучити до міжнародної мобільності здобувачів ОП. 2. Рекомендуємо по можливості в наступному навчальному році залучити закордонних лекторів до освітнього процесу за ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Досягненню ПРН сприяють традиційні та інноваційні форми й методи навчання, студентоцентризований підхід, академічна свобода. Здобувачі вищої освіти своєчасно інформуються про зміст ОК, ПРН, критерії оцінювання. НПП поєднує навчання й наукову діяльність, залучає здобувачів до наукових проєктів. Підкритерії 4.1.–4.4 повною мірою відповідають вимогам. Підкритерій 4.5. відповідає вимогам частково, оскільки інтернаціоналізація здійснюється виключно через міжнародну мобільність викладачів. Усе це дозволяє підтвердити загальну відповідність Критерію 4. Загалом навчання та викладання за ОП відповідають визначеному критерію. Озвучені недоліки не є суттєвими й не перешкоджають досягненню заявлених цілей.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/vhel>) і Положення про науково-методичну комісію факультету (у новій редакції) (<http://surl.li/aiksh>) визначає форми контрольних заходів, критерії оцінювання досягнення результатів навчання. ЗВО застосовує 100-бальну шкалу за європейською кредитно-трансферною системою – ECTS та національну шкалу. У РП зафіксовано види внутрішнього контролю (поточний, семестровий контроль у формі заліку або іспиту, семестровий контроль у формі

диференційованого заліку, підсумкова атестація), методи оцінювання, відсоток у підсумковій оцінці до кожного результату навчання, форми та критерії оцінювання, шкалу оцінок. Поточний контроль здійснюється під час аудиторних занять з метою визначення рівня досягнень предметних результатів навчання студентів за окремими темами згідно з РНП. Поточний контроль організовано індивідуально та фронтально з письмовою (контрольна робота, тест) та усною (експрес-опитування; захист індивідуального завдання тощо) формою відповіді залежно від навчальної дисципліни. Рубіжний / модульний контроль проводиться після закінчення роботи над темою /модулем фронтально у письмовій формі і надає можливість викладачам коригувати організацію навчального процесу. Підсумковий контроль є комплексним оцінюванням рівня досягнення результатів з вивчення дисципліни і здійснюється у формі семестрового екзамену або заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни. Екзамен / залік проводиться в терміни, установлені навчальним планом і розкладом заліково-екзаменаційної сесії або індивідуальним навчальним планом студента. Підсумковий контроль організовано в письмовій, усній або змішаній формах. Підсумкове оцінювання для іспиту є сумою балів за 100-бальною накопичувальною системою, одержаних здобувачем унаслідок поточного контролю (60 балів) за окремі оцінювані форми і види навчальної діяльності й підсумкового виду контролю – іспиту (40 балів); залік – 100 балів за накопичувальною системою. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти ЕГ установила, що інформація про критерії оцінювання за різними формами контролю повідомляється викладачами на першому занятті. Інформація про графік навчального процесу, розклад, сесію, підсумкову атестацію розміщена в загальному доступі (<http://surl.li/gkeov>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН № 871 від 20.06.2019 р.), атестацією є захист кваліфікаційної роботи (підготовка і захист кваліфікаційної роботи – 6 кредитів ЄКТС). Атестація випускників проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра філології. Атестація здійснюється відкрито й публічно екзаменаційною комісією для встановлення відповідності засвоєних здобувачами рівня та обсягу знань й умінь вимогам Стандарту вищої освіти з цієї спеціальності. Порядок проведення атестації, створення й організація роботи екзаменаційних комісій визначені в Положенні про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього рівня «бакалавр і «магістр» (<http://surl.li/ahuom>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблено низку внутрішніх документів, що регулюють правила проведення контрольних заходів, процедури врегулювання конфліктних ситуацій, оскарження результатів контрольних заходів, їх повторного проходження, а саме: Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/vhel>), Положення про комісію з етики та управління конфліктами в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://surl.li/ghsem>) та реалізується відповідно до графіку навчального процесу, що завчасно доводиться до відома студентів. Процедура, форми і критерії оцінювання з кожної навчальної дисципліни описані в РНП (силабусах) (<http://surl.li/gkerp>). Під час зустрічей здобувачі вищої освіти підтвердили, що інформацію про контрольні заходи, форми та критерії оцінювання, підсумкове оцінювання, шкалу оцінок вони дізнаються від викладачів на першому занятті, а також ця інформація оприєвлена на сайті ЗВО, у системі Moodle. Проте не всі здобувачі обізнані з процедурами оскарження результатів оцінювання й розв'язання конфліктних ситуацій. ЕГ з'ясовано, що конфліктних ситуацій за цією ОП не виникало.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності регулюються Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/ggvot>), Положенням про комісію з питань академічної доброчесності (<http://surl.li/vibk>), Етичним кодексом ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://surl.li/vhfb>). На сайті ЗВО представлено актуальні заходи з популяризації академічної доброчесності (<http://surl.li/vhfp>). Усі здобувачі ОП долучилися до підписання «Декларації про дотримання академічної доброчесності» (<http://surl.li/gkeup>), що було підтверджено під час зустрічей з ЕГ. Перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів і наукових публікацій є безкоштовною та здійснюється за допомогою сервісу Unicheck через Наукову бібліотеку ЗВО на підставі «Порядку

перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти на наявність текстових запозичень» (<http://surl.li/cfmmv>). На сторінці факультету оприлюднено перелік тем кваліфікаційних робіт за ОП (<http://surl.li/gkets>). Приклади порушення академічної доброчесності за ОП відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів у межах ОК ОП дозволяють перевірити досягнення результатів навчання, критерії оцінювання чіткі й зрозумілі. Інформація про правила проведення контрольних заходів доступна для здобувачів вищої освіти на всіх ресурсах: сайти ЗВО і факультету, Moodle і Google-клас. Оскарження результатів контрольних заходів та їх повторне проходження регулюється внутрішніми нормативними документами ЗВО, здобувачі володіють інформацією щодо оскарження результатів. Здобувачі підписують на початку навчання на ОП Декларацію доброчесності та реалізують її принципи в освітньому процесі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У контексті Критерію 5 можемо виокремити такий недолік й надати рекомендацію: не всі здобувачі обізнані з процедурами оскарження результатів оцінювання та вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО. Рекомендуємо упродовж навчального року провести заходи з інформування здобувачів з процедурами оскарження результатів оцінювання та вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Здійснення оцінювання контрольних заходів, інформування щодо процедур їхнього проведення відповідає чинним вимогам, а форма підсумкової атестації відповідає вимогам Стандарту вищої освіти. Здобувачі вищої освіти переважно обізнані з процедурою оскарження результатів навчання. Університет дотримується політики академічної доброчесності. Підкритерії 5.1.–5.3. відповідають вимогам повною мірою, підкритерій 5.4. відповідає вимогам частково, зокрема в частині обізнаності здобувачів з правилами оскарження результатів оцінювання та вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО. ЕГ констатує загальну відповідність критерію 5. Виявлені недоліки не є суттєвими й не перешкоджають досягненню заявлених цілей.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Опрацювавши представлену у Відомостях про самооцінювання таблицю 2, ЕГ дійшла висновку, що академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників, котрі забезпечують реалізацію ОП, повністю відповідає тим освітнім компонентам, які вони викладають, що дає змогу реалізувати повною мірою цілі та ПРН Програми. На Програмі працюють 15 штатних викладачів Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, із яких 10 осіб – доктори наук, професори, що складає 67% і 5 осіб – кандидати наук, доценти (33%). Академічна кваліфікація всіх викладачів підтверджена їхніми документами про вищу освіту, дипломами кандидатів і докторів наук та атестатами доцентів і професорів, що відбито в Таблиці 2 ВСО. Професійну кваліфікацію НПП підтверджують через публікації, зміст яких корелює з ОК, які вони забезпечують. Практично всі викладачі, крім С. Доценко та М. Триняк мають профілі в Google Академії. Значна частина НПП мають публікації іноземною мовою (Л. Гармаш, Н. Левченко, С. Доценко, О.Башкір та ін.). Професійну кваліфікацію засвідчують також наукові праці, опубліковані в українських та закордонних виданнях, зокрема тих, що внесені до наукометричних баз Scopus і WoS.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів здійснюється відповідно до Положення про конкурсний відбір та призначення на посади науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://surl.li/alrnl>). Цей документ описує всі процедури, за якими проводиться конкурс: претенденти подають заяву до Конкурсної комісії; після допуску до участі в конкурсі на заміщення вакантної посади відбувається обговорення звітів осіб, які претендують на посаду, якщо це посада завідувача кафедри, то, окрім звіту, обговорюється й програми / проекти розвитку кафедри. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента на посаду завідувача кафедри, професора кафедри може запропонувати йому попередньо прочитати відкриту лекцію, провести практичне заняття в присутності науково-педагогічних працівників кафедри, після чого приймається рішення про рекомендацію або не рекомендацію претендента до обрання вченою радою факультету таємним голосуванням. Асистенти, викладачі та доценти обираються на вченій раді факультету, а професори та завідувачі кафедр після розгляду вченою радою факультету - на вченій раді університету. Також у ЗВО активізовано політику постійного розвитку НПП для підвищення рівня їхнього професіоналізму, що впливає на реалізацію цілей та ПРН Програми. Про це йдеться в Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<http://surl.li/zbac>) на с.12. Обранню на вакантні посади передують оприлюднення відповідного оголошення на офіційному вебсайті ЗВО (<http://surl.li/alrnq>). На зустрічі з викладачами та фокус-групою, де була представниця відділу кадрів, ЕГ запевнили, що Конкурсною комісією до уваги беруться відгуки здобувачів про викладача, до того ж здобувачі як члени вчених рад факультету та університету беруть безпосередню участь в голосуванні при обранні на вакантні посади. Також було відзначено демократично-толерантну позицію ректорату університету до викладачів, які через воєнні дії вимушено переселилися за кордон. З ними не розірвано угоду, натомість вони використовують своє перебування за межами України як можливість підвищення кваліфікації. А оскільки через часткове розрушення частини корпусу, де дислокувався український мовно-літературний факультет, навчання переведене в дистанційний формат, то такі викладачі працюють з-за кордону в онлайн-режимі.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ підтверджує, що в ХНПУ імені Г.С. Сковороди розроблено ряд інструментів, які регламентують участь різних груп стейкхолдерів, у тому числі й роботодавців, в освітньому процесі. Зокрема, це Положення про стейкхолдерів освітніх програм ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://surl.li/bjnfw>), де окреслено завдання інституції зовнішніх стейкхолдерів (п. 2.2.2), охарактеризовано напрями впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти (п. 3), прописано інструментарій впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності (п. 4). Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на Програмі має декілька форм виявлення: по-перше, це безпосередня участь у розробці ОП у складі проєктної групи (О. Рибка, провідна редакторка видавництва «Віват»), по-друге, це рецензування ОП (І. Бикова, головна редакторка газети «Учитель» ХНПУ імені Г.С. Сковороди; І Богданова, завідувач кафедри мовної підготовки Харківського національного університету цивільного захисту України; Н. Демченко, завідувач кафедри української лінгвістики, літератури та методики навчання Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради), по-третє, це розширення баз практик, зокрема в КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» (інформація підтверджена на зустрічах з НПП та роботодавцями, також на сайті ЗВО розміщено угоду про співпрацю (<http://surl.li/gmqpb>)); по-четверте, це моніторинг якості підготовки здобувачів ПП шляхом анкетування роботодавців (<http://surl.li/geqfe>) з подальшим обговоренням результатів таких анкетувань на засіданнях проєктної групи Програми (Протоколи № 1 і 3 - <http://surl.li/giqic>). Окрім цього, на факультеті практикуються різні додаткові заходи за участю чи з ініціативи роботодавців, про що було повідомлено ЕГ на зустрічі з НПП і підтверджено роботодавцями: вебінар «Три кити редагування» заступниці головного редактора видавництва «Віват» О. Рибки, методичний семінар-тренінг «Розвиваємо критичне мислення» Н. Демченко (КЗ «ХНПУ» Харківської обласної ради). Відгуки роботодавців про якість підготовки випускників ОП оприлюднені в окремій закладці кафедральної сторінки (<http://surl.li/gmrhdh>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У процесі опрацювання Додатків до Відомостей самооцінювання (таблиця 2) та після спілкування з групою забезпечення ОП і старшим інспектором відділу кадрів ЗВО експертна група дійшла висновку, що до реалізації ОП активно залучаються експерти галузі, якими, насамперед, є викладачі, що працюють на цій Програмі. Наявність десяти докторів наук, чий праці є доробком української освітньо-філологічної спільноти, робить ОП конкурентною не тільки серед інших філологічних програм у ХНПУ імені Г.С. Сковороди, а й з-поміж аналогічних вітчизняних. Представники-практики та роботодавці також залучаються до реалізації мети й ПРН Програми. За свідченням гаранта й здобувачів, ця група стейкхолдерів активно співпрацює із ЗВО на гостьових лекціях, зустрічах, форумах, вебінарах тощо. Так, було підтверджено (викладачі, здобувачі, роботодавці), що заступниця головного редактора видавництва «Віват», дослідниця творчості Г.С. Сковороди О. Рибка провела лекцію до 300-річчя від дня народження філософа; доцент кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Львівська політехніка» О. Таран провела відкрите заняття-workshop зі створення паралельних корпусів інструментами Sketch Engine, до якого долучилися й здобувачі цієї ОП. На зустрічі з роботодавцями І. Мінковська, випускниця цієї Програми, розповіла про проведення для здобувачів освіти лекції, присвяченої підприємницькій діяльності філолога й формуванню професійної мотивації сучасного вчителя. На сайтах кафедр української мови імені професора Л.А. Лисиченко і кафедри української літератури та журналістики імені Леоніда Ушкалова розміщено інші матеріали, що демонструють проведення активностей зі здобувачами-філологами, у тому числі й з тими, хто навчається на цій ОП, у форматі дистанційного навчання (<http://surl.li/ahutk>; <http://surl.li/ahsmu>) представниками

української та закордонної філологічної спільноти. На зустрічі з допоміжними (сервісними) структурами головний бухгалтер підтвердила, що наразі всі зовнішні лектори працюють на громадських засадах, проте, якщо будуть інші пропозиції, то ЗВО готовий співпрацювати з ними на умовах погодинної оплати.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ХНПУ імені Г.С. Сковороди сприяє професійному розвитку НПП, що відбивається на значній кількості стажувань і підвищенні кваліфікації викладачів, які забезпечують реалізацію ОП. На зустрічі з НПП ЕГ була вражена діапазоном професійних інтересів і кількістю активностей, про які розповіли викладачі, а також тим, як відображаються ці здобутки в реальній освітній площині. По-перше, вся група забезпечення Програми пройшла різні види стажувань та / або підвищення кваліфікації. Підвищення професійної кваліфікації відбувалося як за напрямками тих ОК, викладання яких НПП забезпечує, так і з інформаційних технологій, зокрема «Робота у СДО MOODLE (базовий рівень), курси за якими організував Інститут інформатизації освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди, а також «Цифрові інструменти GOOGLE освіти», рекомендовані МОН України. Окрім цього, на Програмі працюють чотири викладачі, які мають Сертифікат B2 з англійської мови (Л. Гармаш, Н. Піддубна, Н. Левченко, С. Доценко), окремі з них, як це відображено в РНПД, викладають певні модулі ОК англійською мовою (Теорія літератури - Табл. 2 ВСО). Усі сертифікати й довідки про підвищення кваліфікації можна переглянути за лінком <http://surl.li/gnaau>. Також уся група забезпечення має закордонні стажування, які викладачі проходять практично щороку. На думку ЕГ, такому прагненню НПП підвищувати свій рівень фахової майстерності сприяє політика ЗВО, за якою, як повідомила головний бухгалтер закладу, під час перебування викладача на стажуванні / підвищенні кваліфікації за ним зберігається середньомісячна заробітна плата. На зустрічі з НПП було повідомлено також, що в Університеті проводяться науково-методичні семінари, наприклад, «Як видати статтю в Scopus та WoS: досвід публікування», які підвищують професійну майстерність викладачів. Важливим моментом, що сприяє формуванню загальнодержавного розуміння місця гаранта в організації освітньої діяльності за програмою, на думку ЕГ, є створена в Університеті Рада гарантів, де опрацьовуються нові положення й позиції щодо місії гаранта. Про це було повідомлено на зустрічі з адміністративним персоналом, зокрема І. Радченею, директором Центру забезпечення якості освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Опрацювавши публічну інформацію ХНПУ імені Г.С. Сковороди, поспілкувавшись з викладачами та головним бухгалтером і представницею відділу кадрів ЗВО, ЕГ дійшла висновку, що Університет стимулює розвиток педагогічної майстерності викладачів. Це виявляється як у матеріальному, так і в нематеріальному планах і регулюється Положенням про систему та види заохочень у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (<http://surl.li/cfmob>). Відповідно до цього Положення, у минулому році всі викладачі, що працюють на програмі, були премійовані до Дня знань, у кінці фінансового року вони одержали так звану «тринадцяту зарплату», гарантові ОП в рік активної акредитації знімається 10% навантаження (було підтверджено на зустрічі з фокус-групою викладачів). Також за вагомі здобутки в науковій, виховній та освітній сферах медалью «Г.С. Сковорода» було нагороджено О. Олексенко; Почесними грамотами, Подяками ректора, дипломами номінантів упродовж останніх п'яти років відзначені Т. Осіпова, О. Халіман, О. Олексенко, Н. Левченко, Ю. Лебеденко, Н. Піддубна, О. Башкір. У ЗВО діє Положення про загальноуніверситетський конкурс «Людина Року» (<http://surl.li/aghio>), на підставі якого практикують щорічні номінації «Викладач року». У 2022 році таким викладачем здобувачі визначили завідувача кафедри української літератури та журналістики імені Леоніда Ушкалова Р. Мельникова (інформація озвучена на зустрічі з НПП). Ще одним способом заохочення викладачів є номінування з подальшим преміюванням у категорії «Викладацький Олімп», а також різнобічні номінації, які організовує деканат і безпосередньо декан факультету в кінці кожного навчального року, наприклад, кращий куратор тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною ОП є потужний професорсько-викладацький склад групи забезпечення, у якому працює десять докторів наук, професорів, котрі щорічно підвищують кваліфікацію, реалізуючи імідж сучасного освітянина, що навчається впродовж усього життя. Унікальною ознакою Програми вважаємо рух НПП до глобалізації освіти, що репрезентовано наявністю в чотирьох викладачів Програми Сертифікатів B2 з англійської мови, а також практикою викладання окремих освітніх компонентів (Теорія літератури) англійською мовою. Позитивними практиками ОП є відзначення тих викладачів, які мають особливі наукові здобутки, через різні конкурси, як-от: «Викладацький Олімп», викладач року (визначають здобувачі), преміювання в кінці фінансового року та за особливі заслуги, визначення кращих працівників у факультетських номінаціях, що дозволяє помітити кожного, хто активно працює над реалізацією своєї викладацької місії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін у контексті Критерію 6 не виявлено, хоча можемо порекомендувати окремим викладачам групи забезпечення упродовж місяця створити профіль в GOOGLE Академії.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма повністю відповідає всім підкритеріям Критерію 6. Інноваційними рисами цієї ОП за Критерієм 6 ЕГ вважає наявність у групі забезпечення 4-х викладачів, які вільно володіють англійською мовою і мають сертифікат B2, що дозволяє окремим із них викладати частину модулів загальнотеоретичного літературного курсу іноземною мовою на програмі з української філології, забезпечуючи таким чином контекстне формування у здобувачів іншомовної компетентності. Також на Програмі працює 10 докторів наук, професорів, кожен із яких має наукові здобутки, які імплементуються в освітні курси й вирізняють цю програму з-поміж аналогічних філологічного профілю в інших ЗВО Харкова й області. Ці ознаки й дозволяють оцінити ОП за Критерієм 6 як А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Український мовно-літературний факультет імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка розташований в корпусі А по вул. Валентинівській, 2. Улітку 2022 року унаслідок ракетного удару будівлі університету зазнали часткових ушкоджень, проте все матеріально-технічне забезпечення спеціалізованих кабінетів факультету було евакуйоване до укриття іншого навчального корпусу. Нині освітній процес реалізується в онлайн-форматі. Учасники освітнього процесу надають перевагу Google-meet, Zoom із активним залученням університетської платформи Moodle, яка, на думку ЕГ, завдяки наповненості та широкому спектру функцій, уможливило забезпечення якісного освітнього процесу в асинхронному форматі. Під час онлайн-зустрічей з різними фокус-групами ЕГ переконалась, що викладання освітніх компонентів здійснюється з активним залученням різних інтерактивних платформ (Trello, Jamboard, Keep, Canva тощо). Усі учасники освітнього процесу забезпечені необхідними навчально-методичними матеріалами, покликання на які переважно розміщуються на Moodle у розділі кожної навчальної дисципліни. За потреби викладачі та здобувачі послуговуються університетськими бібліотечними фондами, більша частина з яких представлена в електронному репозиторії, що дає можливість учасникам освітнього процесу мати до них доступ з будь-якого місця перебування. У ході акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що гуртожиток, у якому проживали студенти цього факультету частково зруйнований, проте інші два продовжують функціонувати. Представники студентського самоврядування ХНПУ імені Г. С. Сковороди повідомили, що відповідні відділи проводять регулярні моніторинги серед здобувачів та за потреби усім охочим може бути надане місце в гуртожитку.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час спілкування з різними фокус-групами ЕГ упевнилася в тому, що доступ до інфраструктури й інформаційних ресурсів, зокрема необхідних для якісної реалізації цієї ОП, є безоплатним і вільним для всіх учасників освітнього процесу. У ході акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що Наукова бібліотека ХНПУ імені Г. С. Сковороди виконує низку функцій, серед яких надання за попереднім запитом сканів потрібної літератури, індексація статті за УДК, доступ до наукометричних баз (Web of Science, Scopus, ScienceDirect) тощо. Згадані опції є цілком безкоштовними для всіх учасників освітнього процесу. Окрім того, у Науковій бібліотеці університету є спеціальний сервіс Unichek, за допомогою якого реалізується перевірка наукових доробків представників професорсько-викладацького складу і здобувачів на наявність текстових збігів (<http://surl.li/aimyp>). Також на зустрічах з академічним персоналом і здобувачами було з'ясовано, що участь у конференціях і публікації в наукових виданнях університету є безоплатними для студентів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Зустрічі зі здобувачами, представниками студентського самоврядування і профспілковим активом українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка дають підстави стверджувати, що університет докладє максимум зусиль для створення безпечного середовища для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти наскільки це є можливим у сучасних умовах. Насамперед варто зазначити, що вцілілі корпуси ХНПУ імені Г. С. Сковороди облаштовані сертифікованими укриттями на випадок повітряних тривог. По-друге, в університеті діє Психологічна служба, яка опікується ментальним здоров'ям учасників освітнього процесу. Діяльність служби спрямована на організацію тематичних тренінгів і надання безкоштовних консультацій (<http://surl.li/ainbq>). По-третє, у разі скрутного фінансового становища, здобувачі мають можливість отримати матеріальну допомогу від профспілкового комітету студентів і аспірантів (<http://surl.li/cruyeu>) за умови якщо є його членами, проте під час зустрічі ЕГ з'ясувала, що наразі ніхто зі студентів з подібними проханнями не звертався. Спілкування з різними фокус-групами дає підстави ЕГ стверджувати, що в ХНПУ імені Г. С. Сковороди регулярно реалізуються анкетування, які мають на меті моніторинг змісту/актуальності ОП, якості викладання навчальних дисциплін тощо. Крім того, в університеті поширена практика опитування здобувачів щодо задоволення їхніх потреб не лише в процесі реалізації навчання, а й в організації студентського дозвілля. Результати таких опитувань стають основою при розробці плану позанавчальної діяльності.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти визначені Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://surl.li/vhel>). У ході акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що освітня, організаційна та інформаційна підтримка переважно реалізується через НПП і деканат. Здобувачі повідомили, що відбувається постійна комунікація з гарантом і викладачами за допомогою електронної пошти, а також груп у Telegram і Viber. Уся актуальна інформація або зміни щодо освітнього процесу висвітлюються на сайті українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка (<http://surl.li/aiqot>), сторінці факультету у Facebook (<http://surl.li/ahuto>). На сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди є окрема сторінка, на якій регулярно анонсуються пропозиції щодо стажування, грантів, проєктів різного спрямування (<http://surl.li/bdsbv>). Під час спілкування з різними фокус-групами ЕГ переконалась, що соціальну і консультативну підтримку учасників освітнього процесу здійснюють Психологічна служба (<http://surl.li/ainbq>) та Юридична клініка (<http://surl.li/gmedg>). Представники обох структур за потреби надають фахові консультації, зокрема наразі всі запити реалізуються онлайн.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ході інтерв'ювання ЕГ з'ясувала, що представники ХНПУ імені Г. С. Сковороди докладють максимум зусиль, аби освітній процес був комфортним для всіх здобувачів вищої освіти. Наразі освітній процес реалізується в онлайн-форматі, тому університет розробив низку інструментів, тісна взаємодія яких створює сприятливу атмосферу для навчання здобувачів з особливими освітніми потребами. По-перше, у ХНПУ імені Г. С. Сковороди розроблено портал дистанційної освіти (<http://surl.li/glwvg>) – платформа для навчання, яка уможливує онлайн-доступ до навчальних курсів у будь-який зручний для здобувача час. По-друге, в університеті діє «Положення про супровід студентів з особливими освітніми потребами» (<http://surl.li/bjmtx>) і «Порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами» (<http://surl.li/agkno>), які регламентують специфіку організації освітнього процесу для здобувачів з особливими освітніми потребами. Окрім того, відповідно до згаданих документів, у ЗВО є відповідальні особи, які, за потреби, надають організаційну та інформаційну підтримку студентам з особливими освітніми потребами. По-третє, у ХНПУ імені Г. С. Сковороди працює центр інклюзивної освіти (<http://surl.li/cnxxw>), (<http://surl.li/glxxq>), діяльність якого спрямована на забезпечення психолого-педагогічної, юридичної, методичної допомоги здобувачів вищої освіти й підтримки осіб з особливими освітніми потребами. На базі Інклюзивного центру розроблена система комплексного супроводу навчання і навчально-реабілітаційних умов, які сприяють цілісному розвитку, творчій самореалізації студентів з особливими освітніми потребами. Осіб з особливими освітніми потребами на ОП, що акредитується, немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ХНПУ імені Г. С. Сковороди процедура вирішення конфліктних ситуацій регламентується цілою низкою нормативних документів, серед яких Положення про комісію з етики та управління конфліктами (<http://surl.li/ghcem>), Положення про комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) та мобінгу (<http://surl.li/cobvo>), Положення про механізм реагування на випадки булінгу (цькування) та мобінгу

(<http://surl.li/agkoj>), Положення про запобігання і протидію дискримінації та сексуальним домаганням (<http://surl.li/ailef>), а також положеннями Антикорупційної програми університету (<http://surl.li/vibh>) та Етичним кодексом (<http://surl.li/vhfb>). Усі перелічені документи є у вільному доступі на сайті ХНПУ імені Г. С. Сковороди у розділі «Нормативна документація Університету». У ході акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що здобувачам відомо про окреслені вище документи, проте студенти не ознайомлені з покроковою інструкцією дій у разі виникнення конфліктної ситуації. На цій ОП не було зафіксовано випадків, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Підтримка здобувачів в умовах воєнного стану і прифронтового міста: забезпечення побутових, зокрема їхніх житлових потреб – надання можливості проживання в гуртожитках.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Здобувачі не володіють інформацією щодо дій у випадку виникнення конфліктної ситуації – рекомендуємо до початку наступного навчального року (2023-2024) розробити лінійку заходів різного формату, спрямованих на ознайомлення здобувачів з чіткою інструкцією дій у разі виникнення конфліктної ситуації; запроваджені заходи надалі реалізовувати щорічно.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Наразі реалізація освітнього процесу за цією ОП цілком якісно адаптована до онлайн- формату, усі викладачі і здобувачі мають вільний доступ до необхідних інформаційних ресурсів, здобувачам надається різнобічна підтримка, передбачено сприятливі умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Усі вищеперераховані факти вказують на те, що підкритерії 7.1–7.5 повною мірою відповідають вимогам. Разом з тим, підкритерій 7.6 частково відповідає вимогам, оскільки простежується відсутність знань студентів щодо дій у разі виникнення конфліктної ситуації. Тому ЕГ оцінює критерій 7 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ХНПУ імені Г. С. Сковороди особливості процедури розроблення, затвердження, моніторингу та систематичного перегляду ОП представлені в Положенні про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<http://surl.li/bjmct>) та Положенні про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/vhel>) і регулюються Процесами системи управління якістю університету (<http://surl.li/domyk>). У ході акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що стейкхолдери (здобувачі, роботодавці, випускники) ознайомлені з можливостями щодо внесення пропозицій і зауважень, ініціювання перегляду ОП. Разом з тим, у засіданнях, присвячених оновленню ОП, беруть участь роботодавці (О. Черемська, О. Рибка, І. Богданова, Н. Демченко, Н. Щербакова) та представники студентського самоврядування (Є. Бондаренко) (Протоколи від 2.04.2022, 27.06.2022, 16.08.2022). Щодо здобувачів, то вони висловлюють усі пропозиції переважно під час неформального спілкування з гарантом або викладачами, комунікація з якими активно реалізується через електронну пошту або в чатах Viber/Telegram. Також регулярно проводяться опитування стейкхолдерів, результати чого уможливають аналіз змістового наповнення навчальних дисциплін, а також дають можливість систематизувати всі рекомендації та зауваження задля подальшого обговорення при черговому оновленні ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як

партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ході акредитаційної експертизи ЕГ упевнилась, що невід'ємною складовою реалізації цієї ОП є систематична неформальна комунікація між академічним персоналом і здобувачами, спрямована на розв'язання актуальних викликів, які постають під час реалізації освітнього процесу. Разом з тим, у ЗВО відсутня практика залучення студентів як стейкхолдерів до засідань або інших форм активностей, які присвячені перегляду ОП. Під час онлайн-зустрічі здобувачі повідомили, що наразі не вносили жодних рекомендацій до змістового наповнення ОП. Разом з тим, студенти поділились, що висловлювали прохання щодо імплементації цифрових технологій в освітній процес. Ініціатива здобувачів була врахована, що було підтверджено під час спілкування з різними фокус-групами. Також здобувачі зазначили, що регулярно беруть участь в анкетуваннях щодо змісту навчальних дисциплін та якості їх викладання, які реалізуються щосеместру двома підрозділами ХНПУ імені Г. С. Сковороди: Центром забезпечення якості освіти (<http://surl.li/elbnz>) і Відділом менеджменту і моніторингу діяльності університету (<http://surl.li/ajnd1>). Опитування проводяться переважно через заповнення Google-форм з метою дотримання анонімності, проте також наявна практика надання відповідей відкритого типу в документі Word. Статистичні дані результатів анкетувань розміщуються на сайті університету, є доступними для всіх учасників освітнього процесу, а також стають предметом обговорення на засіданнях проєктної групи щодо перегляду ОП. Представники органів студентського самоврядування (Є. Бондаренко) беруть участь у засіданнях ученої ради різних рівнів, на яких відбувається затвердження змін до ОП. В університеті поширена практика залучення ОСС навіть до погодження робочих програм навчальних дисциплін – Є. Бондаренко, як Голова Студентської ради українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка (<http://surl.li/gmgkd>), погоджує їх, засвідчуючи це власним підписом. Крім того, Є. Бондаренко бере активну участь у засіданнях щодо оновлення цієї ОП (Протоколи від 2.04.2022, 27.06.2022, 16.08.2022).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ упевнилась, що роботодавці активно співпрацюють з українським мовно-літературним факультетом імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, вносять рекомендації щодо оновлення ОП. Так, було враховано пропозицію О. Черемської (доктор філологічних наук, представниця Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця) щодо зміни назви ОК «Комунікативна лінгвістика. Культура наукового мовлення» на «Методику і культуру академічного письма» з відповідними корективами змісту ОК (Протокол від 2.04.2022); за пропозицією Н. Демченко (кандидат філологічних наук, представниця Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія») було розширено базу науково-педагогічної практики, яка досі обмежувалася кафедрами ХНПУ імені Г. С. Сковороди (Протокол від 2.04.2022). Під час спілкування ЕГ відчула активну зацікавленість роботодавців у співпраці з українським мовно-літературним факультетом імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка і готовність брати активну участь в реалізації цієї ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ХНПУ імені Г. С. Сковороди функціонує Асоціація випускників (<http://surl.li/gmgwc>), яка має на меті створення широкої спільноти випускників задля підтримки тісного зв'язку, відстежування їхнього кар'єрного шляху, запровадження результативної співпраці. У ході акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що в університеті регулярно проводяться заходи, які спрямовані допомогти студентам/випускникам визначитися з майбутньою професією (День кар'єри, Ярмарки вакансій тощо). Крім того, актуальна інформація щодо вакансій постійно надходить на електронні скриньки факультету або кафедр. Так, за сприяння факультету були працевлаштовані випускники цієї ОП 2022 року, а саме М. Михайленко на посаду експерта лінгвіста (Науково-дослідний інститут судово-медичних експертиз імені Бакаріуса) та Н. Брік на посаду викладача кафедри фундаментальної та мовної підготовки (Національний фармацевтичний університет). Поширеною практикою для українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка є залучення випускників як потенційних роботодавців, що сприяє налагодженню зв'язків з новими організаціями/фірмами/установами тощо. Також випускники долучаються до опитувань стосовно вдосконалення цієї ОП, у якому мають можливість висловити рекомендації чи зауваження, які будуть винесені на розгляд при черговому перегляді ОП проєктною групою.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ХНПУ імені Г. С. Сковороди контроль внутрішнього забезпечення якості освіти регламентується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності (<http://surl.li/zbac>). Під час акредитаційної експертизи ЕГ переконалась, що гарант та група забезпечення зацікавлені в якісній реалізації ОП та її подальшому розвитку, тому сприяють співпраці зі стейкхолдерами та їхній залученості до відповідних процесів. У ході акредитаційної експертизи ЕГ переконалась, що впродовж реалізації ОП гарант проводить постійний аналіз результатів моніторингу, завдяки якому вдається виявляти недоліки і вчасно усувати їх. Так, було збільшено кількість годин на підготовку й захист кваліфікаційних робіт частково за рахунок практичної компоненти, оскільки

деякі із завдань перегукувалися з процесом реалізації магістерського дослідження. В університеті діє Центр забезпечення якості освіти, який всебічно сприяє реалізації ОП на всіх її етапах: від розробки і затвердження до постійного моніторингу змістового наповнення РПНД. Також Центр забезпечення якості освіти виступає організатором заходів, які мають на меті покращити професійні навички НПП як гарантів ОП, що сприяє підвищенню рівня внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Українська мова і література » є первинною.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час спілкування з різними фокус-групами ЕГ переконалася, що академічна спільнота ХНПУ імені Г. С. Сковороди володіє культурою якості освіти. По-перше, здобувачі активно і систематично долучаються до опитувань, які стосуються змістового наповнення ОП та якості викладання окремих освітніх компонент. Разом з тим, наразі не простежується практика залучення здобувачів цієї ОП до спільного обговорення щодо оновлення ОП – студенти переважно висловлюють рекомендації у процесі неформального спілкування. По-друге, між роботодавцями й українським мовно-літературним факультетом імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка налагоджена співпраця: роботодавці активно долучаються до засідань щодо перегляду ОП, виступають з рекомендаціями, а також активно беруть безпосередню участь в реалізації освітнього процесу за цією ОП. По-третє, університет створює сприятливе середовище для розвитку науково-педагогічних працівників шляхом організації відповідних заходів спрямованих на покращення професійних навичок, що має позитивний вплив на вдосконалення та розбудову внутрішньої системи якості освіти. Таким чином, усі учасники освітнього процесу (НПП, здобувачі, роботодавці) долучені до реалізації ОП та тією чи тією мірою включені в процеси перегляду і внесення змін до цієї ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Стала традиція неформальної комунікації між здобувачами та українським мовно-літературним факультетом імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка сприяють підвищеному рівню відкритості студентів, що уможлиблює швидке виявлення проблем під час реалізації ОП і їх миттєве усунення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність практик залучення студентів до різного виду активностей щодо оновлення ОП Тому, починаючи з наступного чергового перегляду ОП, рекомендуємо запровадити практику залучення здобувачів до засідань проєктної групи щодо оновлення/перегляду ОП і надалі забезпечувати регулярну участь здобувачів в активних процесах щодо оновлення/перегляду ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В академічній спільноті сформована культура забезпечення якості вищої освіти, стейкхолдери (здобувачі, роботодавці, випускники) ознайомлені з можливостями щодо внесення рекомендацій; у засіданнях, присвячених оновленню ОП, беруть участь роботодавці та представники студентського самоврядування. Ураховуючи вищезгадані аргументи, переконуємось, що підкритерій 8.1, 8.3-8.7 цілком відповідають вимогам. Разом з тим, здобувачі висловлюють усі пропозиції переважно під час неформального спілкування з гарантом або викладачами, проте не долучаються до засідань щодо перегляду ОП, тому підкритерій 8.2 частково відповідає вимогам. Виявлений недолік є незначним і може бути усунений за короткий термін, тому ЕГ оцінює відповідність Критерію 8 Рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чітко й лаконічно представлені в низці нормативних документів: Статут ХНПУ імені Г. С. Сковороди, Стратегія розвитку Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Положення про організацію освітнього процесу, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності, Положення про запобігання і протидію дискримінації та сексуальним домаганням, Антикорупційна програма університету, Етичний кодекс тощо. Усі необхідні документи розміщені у вільному доступі на сайті КНУТШ в розділі «Нормативна документація Університету» (<http://surl.li/ainui>). Спілкування з різними фокус-групами підтвердило, що учасники освітнього процесу ознайомлені з переважною більшістю нормативних документів, які регламентують їхні права та обов'язки.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ упевнилась, що Проект ОП «Українська мова і література» розміщений на сайті Центру забезпечення якості освіти у розділі «Проекти освітніх програм, які обговорюються» серед іншої великої кількості ОП різних спеціальностей і рівнів освіти (<http://surl.li/aipw>). На сторінці наявне покликання на Проект ОП, а також указаний канал зворотного зв'язку для надання пропозицій або зауважень.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Аналіз офіційного сайту українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка та спілкування з учасниками освітнього процесу дає підстави ЕГ стверджувати, що майже вся необхідна інформація про ОП «Українська мова і література» представлена на сайті, проте знаходиться в різних розділах, що унеможливує системне зручне ознайомлення з усіма необхідними документами щодо цієї ОП. Також на сайті відсутня редакція ОП 2021 року та Навчальні плани усіх чинних редакцій ОП, що акредитується.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Діяльність ЗВО регламентується великою кількістю нормативних документів, які передбачені практично на всі випадки освітнього процесу, що, перш за все, мінімізує ризики виникнення неконтрольованих ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність на сайті редакції ОП «Українська мова і література» 2021 року – рекомендуємо розмістити редакцію ОП «Українська мова і література» 2021 року і надалі постійно оприлюднювати на сайті ЗВО всі чинні ОП, за якими здійснюється освітній процес. Відсутність на сайті Навчальних планів чинних редакцій цієї ОП, за якими здійснюється освітній процес – рекомендуємо розмістити у вільному доступі всі документи, які стосуються реалізації ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ХНПУ імені Г. С. Сковороди дотримується правил публічності й прозорості висвітлення необхідної інформації. Документи, які регламентують діяльність учасників освітнього процесу, зібрані на сайті університету в одному розділі під назвою «Нормативна документація Університету». Окреслені факти свідчать, що підкритерії 9.1 і 9.2 відповідають вимогам повною мірою. Разом з тим, підкритерій 9.3 частково відповідає вимогам, оскільки простежується недостатня кількість інформації про цю ОП та її несистематизоване розміщення на сайті, що унеможливує вільний доступ до неї усім учасникам освітнього процесу. Зазначені недоліки можуть бути виправлені в найкоротший термін. Тому ЕГ вважає, що рівень відповідності за критерієм 9 – В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кричун Людмила Петрівна

Члени експертної групи

Кондратенко Наталія Василівна

Федик Тамара Олександрівна